

The One True Adventure, Theosophy and the Quest for Meaning, door Joy Mills, met een voorwoord van John Algeo en met bibliografie en index. Quest Books TPH Wheaton, € 20,50.

De samenstellers van dit boek met artikelen van Joy Mills zijn David P. Bruce en Anton Lysy.

Joy Mills schreef de artikelen tijdens haar lange zeer productieve leven in dienst van de Theosophical Society. De artikelen dateren van 1944 tot 2006. Zij werden gepubliceerd in *The Theosophist* en in *The American Theosophist*. Nu zijn ze samengevat in vier hoofdstukken die corresponderen met de vier stadia van geestelijk onderzoek naar de betekenis van het leven: de menselijke conditie, de verborgen mogelijkheden, de esoterische leringen en zelftransformatie. John Algeo geeft in zijn voor-

woord aan dat 'The One True Adventure' een gids is die je kunt lezen terwijl je aantekeningen maakt, zodat je de leringen innerlijk kunt verwerken. Dan wordt het boek een wegwijzer naar de betekenis van het leven. De samenstellers schrijven in hun verantwoording dat de artikelen met medewerking van Joy Mills aan de tijd zijn aangepast en dat te lange zinnen zijn ingekort.

De vijf artikelen in het eerste hoofdstuk over de menselijke conditie gaan over de wereld waarin we leven, een wereld van angst, wantrouwen en achterdocht. Er is nog geen enkel vertrouwen in de mensheid waarvan we zelf deel uitmaken. We zijn nog verwijderd van de vrijheid die verantwoordelijkheid inhoudt, lezen we in het artikel: 'New Frontiers for an Ageless Wisdom' (Nieuwe grenzen voor een tijdloze wijsheid). Nog ver van de broederschap die geen sentimentele emotie is, maar een onvermijdbaar feit, deel uitmakend van de structuur van het universum. Het gaan herkennen van broederschap is gebaseerd op de gewaarwording van de eenheid van leven, uitgedrukt in het fundamentele beginsel van harmonische orde in het universum. Om je in het onbekende van leringen te kunnen begeven moet je beginnen met het bekende.

Een stap vooruit begint daar waar je staat. Van daaruit begint het onderzoek in de drie doeleinden van de Theosophical Society. Dat zijn geen begrensde begrippen, het zijn wegwijzers naar een onverkend gebied in een oneindige toekomst. Directe waarneming kan slechts daar ontstaan waar een confrontatie met oorspronkelijke, eerste beginselen plaatsvindt, de onsterfelijke beginselen van eeuwige wijsheid waarop al de nakomende waarheden gebaseerd moeten zijn. In het artikel 'Listen to the March of the Future' (Luister naar de mars van de toekomst) uit 1967 kunnen we lezen dat het niet de bedoeling is dat we met elkaar blijven speculeren over parabrahman en pralaya, over de aard van de skanda's en over maya. Speculatie moet leiden naar kennis, kennis moet overgaan in inzicht; inzicht moet getransformeerd worden in compassie. Dat is het eeuwenoude alchemistische proces waardoor we ons bewegen van het persoonlijke naar het transpersoonlijke en we het kleine zelf kunnen laten overgaan in het Ene Zelf. De toekomst die ons roept is een toekomst van een mensheid die zich bewust wordt van het eigen latente potentieel. In *De Geheime Leer* geeft H.P. Blavatsky een beeld van het hele verloop van de menselijke evolutie, door elke stap in deze ontplooiing van bewustzijn aan te geven als

Boek & periodiek

een 'ras'. Zo brengt zij de fysieke, psychische en spirituele ontwikkeling van de mensheid in overeenstemming met de universele wetmatigheid. Het laatste artikel in het eerste hoofdstuk over de menselijke conditie stamt uit 1977 en draagt de veelzeggende titel 'A Risky Game'. Dit gewaagde spel, dat stelt dat de mensheid door de eeuwige wijsheidsleringen zal kunnen komen tot de kennis van zijn goddelijke aard, tot zijn ware Zelf, wordt gespeeld in de arena van het dagelijkse leven met het lijden, het leren en met de uiteindelijk triomf.

Het tweede hoofdstuk over de verborgen mogelijkheden in de mens bevat negen artikelen waaronder het als brochure uitgegeven 'O Hidden Life' (O verborgen leven) uit 1976 en de in het Nederlands verschenen brochure 'Dharma: The Law of Our Best Being' (Dharma, de wet van ons hoogste wezen) uit 2006. In het artikel uit 1990 'The Mystery of Human Identity' (Het mysterie van de menselijke identiteit) legt Joy Mills uit dat het zevenvoudige universum in al zijn aspecten, de macrocosmos, gereflecteerd wordt en tot bewustzijn komt door de microcosmos, de mens. De sleutel tot dat proces en dus ook de sleutel tot het mysterie van onze eigen identiteit ligt in de centrale verbindende beginselen: manas, het denkver-

mogen, het onderscheidende beginsel en kama, het motief of de aandrijvende energie die we begeerte noemen. In het veld van manas ligt de capaciteit tot zelfonderzoek en overdenking. Over het resultaat van dat onderzoek kunnen we lezen in 'A Direct Beholding' (Een directe ervaring) uit 1991. Het innerlijke weten dat verder gaat dan woorden drukt zich uit in de realisatie van het leven dat één is; het Zelf in ieder is het Zelf in alles. We ondergaan een totale directe ervaring die ons deel maakt van de vrede die het begrip te boven gaat. Vrede, omdat we de chaos van de veelheid doorzien. We vangen iets op van dat wat zich afspeelt achter de chaos en verwarring van de wereld van vandaag: de nieuwe mogelijkheden voor de transformatie van het bewustzijn van de mens die uiteindelijk zullen leiden naar een bewuste broederschap. Terwijl het naar buiten gekeerde aspect van het denkvermogen zich makkelijk laat meeslepen door de krachten van verlangen en begeerte, is het denkvermogen dat van binnenuit door buddhi verlicht wordt de oorzaak van ethisch verantwoord handelen. Het handelen dat voortkomt uit de visie van heilheid en eenheid, zodat we handelen voor het welzijn van de mensheid. Dit gegeven wordt behandeld in 'The Extraordinary Nature of The Ordinary Mind' (De buit-

tengewone aard van het gewone denkvermogen) uit 1993.

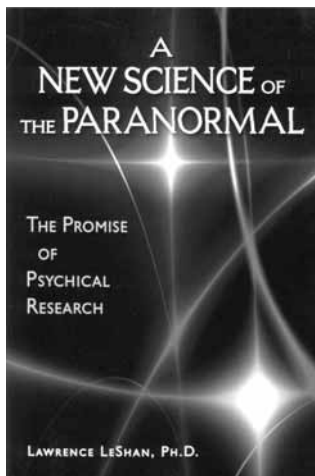
Het derde hoofdstuk gaat over de esoterische leringen. Het bevat dertien artikelen over diverse aspecten van de theosofische literatuur. Joy Mills duwt ons met de neus op de verantwoordelijkheid van het lidmaatschap van de Theosophical Society met titels als 'What Is It to Live Theosophy?' (Wat betekent het om theosofie te leven?) uit 1944; 'Theosophy: Philosophy of Right Viewing' (Theosofie: filosofie van juist beschouwen) uit 1979 en 'The Secret Doctrine: Is It Relevant Today?' (Is De Geheime Leer vandaag nog relevant?) uit 1994. De Geheime Leer is vandaag nog even relevant als een eeuw geleden, lezen we in dat artikel, zo lang er nog mensen zijn die willen beginnen aan het versnellen van hun reis naar het doel van het leven, met de motivatie om bij te kunnen dragen aan het maken van een betere wereld. In meerdere artikelen over het hoe en waarom van de studie van de esoterische leringen, ook van groepsstudie, toont Joy Mills haar buitengewone ervaring op dat gebied.

In het laatste hoofdstuk over zelftransformatie staat een artikel uit 1984, getiteld 'Transformation – The Solution' (Transformatie, de oplossing). Transformatie is een proces,

niet alleen maar een doel. Of de zon opkomt of ondergaat hangt af van waar we staan. Als we alleen maar de zon zien ondergaan over een voorbijge manier van denken, een beschaving en een cultuur waarvan we hielden, dan moeten we ons naar het oosten keren, naar de opkomende zon: daar zullen we transformatie en regeneratie vinden, het ware Zelf ontdekken, dat het Ene Zelf is in al het leven.

Deze samenvatting van artikelen van Joy Mills is niet een boek dat je ineens uitleest. Misschien is het wijzer om er af en toe een artikel uit te nemen en daarmee aan de slag te gaan, zoals John Algeo in zijn voorwoord aangaf. Je vragen over het lidmaatschap van de Theosophical Society worden echter beantwoord.

Fvl.

A New Science of the Paranormal. The Promise of Psychological Research, door Lawrence LeShan, Ph.D. Uitgeverij: Quest Books TPH Wheaton. 2009. ISBN 978-0-8356-0877-0, €14,25

LeShan roept in dit boek op tot een veel gerichter onderzoek naar paranormale verschijnselen. Hij maakt een onderscheid tussen parapsychologie en psychisch onderzoek dat hij aanduidt als 'Psychical Research'.

Parapsychologie heeft zich volgens hem op een zijspoor gezet door zich te veel te conformeren aan het wetenschappelijk onderzoek zoals dat nu volgens bepaalde regels wordt uitgevoerd. Dat laboratoriumonderzoek loopt via het aan fouten onderhevige gissen van kaarten en getallen door twee verschillende personen. Dat is parapsychologie.

Verdergaande spontane verschijnselen zoals verschijningen aan een stervende, telepathie die wijst op een ongeluk, poltergeists en spoken vallen onder psychisch onderzoek, waarover dit boek gaat. Dat onderzoek, aldus LeShan, is nu een complete wanorde.

LeShan vindt dat psychisch onderzoek de belofte inhoudt een hoger potentieel in de mens te ontdekken, een verregaande transformatie die onze planeet nodig heeft.

Dat doet denken aan het derde doeleinde van de Theosofische Vereniging.

In theosofische geschriften zoals *De Geheime Leer I en II*, en ook in *De Geheime Leer III* (zie *Occulte Verhandelingen nr.3*) wordt veel gezegd over het sluimerend potentieel van de mens, gezien vanuit de bewustzijnsolutie van het derde doeleinde, en hoe dat in zijn werk gaat, ook psychisch. LeShan benadert het vanuit verschillende gebeurtenissen die voor de gewone aan de zintuigen gebonden waarneming nu nog niet te verklaren zijn.

In zijn inleiding geeft LeShan een historisch overzicht van denkwijzen vanaf Pythagoras via Plato, Thomas van Aquino, de Renaissance en Descartes naar Freud, Marx en Darwin. Hij toont aan hoe al die denkwijzen eindigen in de starheid van de tegenwoordige wetenschap. Hij schrijft dat we meer leren

Boek & periodiek

over het gedrag van mensen door het lezen van Tolstoy of Dostojevski. Dan haalt hij Augustinus aan: *'Er bestaat niet zoiets als wonderen die de wetten van de natuur schenden. Er zijn slechts gebeurtenissen die onze gelimiteerde kennis van de wetten van de natuur schenden.'* We zijn het eens met Augustinus en LeShan.

LeShan: *'Als we meer leren over de wetten van de natuur die van toepassing zijn op psi (psychic phenomena, psychische verschijnselen), en dat moeten we doen door het ontwikkelen van een psi-wetenschap in zijn eigen gebied, zullen we zien dat de wetten ons zicht op de werkelijkheid uitbreiden in plaats van, zoals we vaak vrezen, vernietigen. Onze zintuiglijke blik van 'wat is' waarmee we biologisch overleven zal geldig blijven. Maar zoals Freud, Planck en Picasso hebben laten zien toen ze ons zicht op de werkelijkheid uitbreidden, er is meer. En het 'meer' zal nieuwe inzichten, nieuwe mogelijkheden, nieuwe manieren van begrijpen openen over wie en wat wij mensen*

zijn en wat we kunnen worden.'

LeShan is er niet optimistisch over, blijkt uit zijn aanhaling van Henri Bergson, de voorzitter van de Society for Psychical Research, de SPR, in 1913: *'De natuur heeft veel meer geheimen te ontsluiten dan nu onthuld zijn ... Het laatste dat de wetenschapper daarover zal zeggen, als hij een ware wetenschapper is: "Dat is onmogelijk"'* Volgens LeShan is de wetenschap voor wat betreft psychische fenomenen nu nog niet veel verder.

Het boek geeft telkens een hoofdstuk met de bevindingen van LeShan in zijn onderzoek en daarna een 'Case History' de beschrijving van een psychisch fenomeen, zoals het inschakelen van een wichelroedeloper bij het terugvinden van een gestolen harp, een medium dat droomt dat ze ergens moet gaan helpen en nog veel meer raadselachtig lijkende voorvallen.

LeShan beweegt zich met zijn tekst naar de nieuwe wetenschap waarvan hij hoopt dat het zo ver zal ko-

men. Hij schrijft er in ieder geval boeiend over.

In een appendix *'When is Uvani?'*, een artikel dat LeShan heeft gepubliceerd in *The Journal of the American Society for Psychical Research* in vol. 89 april 1995, gaat het over de spirituele gids die het medium leidt waar LeShan veel mee werkt: Eileen Garrett. LeShan onderzoekt Uvani als fenomeen. Hij realiseert zich dat het waarneemingsvermogen van de zintuigen, zelfs als die door instrumenten zijn vergroot, nog te klein zijn om de totaal andere realiteit te kunnen ervaren.

De gidsen van mediums worden uitgebreid behandeld in *De Mahatma Brieven* en in verschillende geschriften van H.P. Blavatsky. Het is interessant om het eens te bekijken vanuit het gezichtspunt van een psychisch onderzoeker als LeShan.

Het boek heeft een uitgebreide en nuttige bibliografie en een index.

Fvl

De theosofie is de oeverloze wereldzee van universele waarheid, liefde en wijsheid, die haar schittering op aarde weerkaatst; terwijl de Theosofische Vereniging slechts een zichtbare waterbel op die weerkaatsing is.

Uit: *Diamanten* van H.P. Blavatsky